

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Sfinților Români

Icoană din colecția parohiei noastre

Evangelia duminicii

Chemarea primilor Apostoli

(Matei IV, 18-23)

18. Pe când umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari.

19. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni.

20. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El.

21. Și de acolo, mergând mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-și mrejele și i-a chemat.

22. Iar ei îndată, lăsând corabia și pe tatăl lor, au mers după El.

23. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogile lor și propovăduind Evangelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.

Cuvânt la Evangelia duminicii

- Teofil Pârâian -

Ceee ce ne interesează pe noi astăzi, acum, când ne gândim la chemarea celor dintâi ucenici, este: oare pe noi ne-ar chema Domnul Hristos ? sau, oare, pe noi ne cheamă Domnul Hristos ? oare avem și noi o chemare ? Da, iubii credincioși, avem și noi o chemare și anume chemarea să-I fim ucenici Domnului Hristos, nu cum au fost cei patru care mers după aceea cu Domnul Iisus Hristos peste tot, ci în înțelesul de a ne supune cu mintea față de învățătura Domnului Hristos. Aceasta e chemarea noastră, a tuturor. Ucenici au fost nu numai cei care au mers după Domnul Hristos, cei doisprezece. Au mai fost și alți șaptezeci de ucenici, au fost mulți ucenici, și în cartea *Faptele Sfinților Apostoli* este scris că mai întâi în Antiohia ucenicii s-au numit creștini. Deci, înainte de fi fost numiți creștini, creștinii erau numiți ucenici. De ce ? Pentru că nu poți să-ți zici creștin dacă nu primești învățătura Domnului Iisus Hristos, dacă nu te supui cu mintea, dacă nu ești ucenic al Domnului Hristos. Nu-I poate avea ca Mântuitor pe Domnul Hristos cineva, dacă nu-I are mai întâi ca învățător.

Avem și noi o chemare: chemarea să ne supunem cu mintea față de învățătura Domnului Hristos. Avem și noi o chemare: să stăm aproape de Domnul Hristos în sfințirea noastră. Și știm că Domnul Hristos le-a spus celor care erau împreună cu El o dată: *"Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul meu asupra voastră și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre. Că jugul meu e bun, și povara mea est ușoară"* (Matei 11, 28-30). Cuvintele acestea adresate de Domnul Hristos și cuprinse în Sfânta Evanghelie de la Matei sunt și pentru noi.

Domnul vrea să ne despovăreze de păcate, să ne dea iertarea păcatelor. Domnul Hristos vrea să ne despovăreze de îngrijorare, să ne dea liniște sufletească; Domnul Hristos vrea să ne depovăreze de îngrijorare, să ne dea liniște sufletească; Domnul Hristos vrea să ne dea odihnă sufletelor noastre, de aceea zice și către noi: *"Veniți la mine toți cei împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi"*. Fără îndoială că păcatele aduc nemulțumire, aduc zbucium, aduc neliniște, Iisus vrea să ne ierte păcatele ca să fim liniștiți, ca să fim senini, ca să avem un suflet liniștit și binecuvântat de Dumnezeu.

Sfințenia – condiție și scop al vieții pământești

Ca și primii oameni, cădem și noi în nenumărate păcate, dar tot ca și ei trebuie să cădem în genunchi în fața Tatălui Ceresc ca să ne ierte și să ne întoarcă la nevinovăția paradisiacă de copii. Și atunci, Acest iubit Fiu al lui Dumnezeu care a mijocit între Tatăl Ceresc și Adam va mijloci și pentru păcatele noastre, întorcându-ne la inocența din Rai.

Repetând, fiecare din noi, tragica experiență a lui Adam, trebuie, ca și el, să ne întoarcem din nou în oceanul din care am izvorât. Dar până să ajungem acolo, trebuie să ne purificăm de nămolul prin care am trecut. Trebuie să plângem, să suspinăm, să cerem mila lui Dumnezeu ca Adam după cădere, ca Israil în robie sau ca David după ce a păcătuit cu Batșeba. Căci “binele nu se câștigă decât în suferință și după inevitabila încercare a răului”, pe care îl încearcă toți fiii risipitori din lume. Dar această inevitabilă încercare a răului, această amară experiență a răului, departe de a fi o răzbunare sau o pedeapsă din partea lui Dumnezeu, exprimă, dimpotrivă, mila lui Dumnezeu, care vrea să ne vindece cu doctorii amare și să ne purifice în cuptorul smereniei.

Vorbind despre această nevinovăție, Nichifor Crainic zice: “Nu vedem noi oare în copiii noștri, în candoarea ființei lor, în simplitatea spiritului lor, în neprihana inimii lor, în toată preacurata lor făptură ceva din frumusețea fără asemănare a raiului și a cerului cu îngeri ? Frăgezimea trupului lor, ca de lujer din altă lume, surâsul pe care îl numim îngeresc al gurii lor, lumina suprapământescă a ochilor lor nevinovați, ciripitul lor ca de păsărele neștiute, rămase undeva departe, în paradis, totul ne sugerează o lume superioară necoruptă de păcat, dominată de armonie, de iubire și de lumină nesfârșită. Dostoievski zice că dacă a rămas ceva în lumea noastră care să ne amintească de frumusețea raiului, e frăgezimea frunzelor de primăvară, e ciripitul păsărelelor și ochii copiilor. Dați-mi pe toată viața ochii unui copil și voi mai vedea altceva decât lumina fericită a raiului dumnezeiesc.

Darul acesta supraomenesc nu-l au pe pământ decât sfinții și copiii. Copiii – din natura lor simplă și neprihănită cu care vin pe lume, din marele mister al lui Dumnezeu. Sfinții – din truda unei vieți întregi de a redeveni asemenea copiilor”¹.

Dar candoarea copilăriei e o stare de natură a sufletului purificat prin baia Botezului, în vreme ce candoarea sfântului e o stare cucerită prin nevoințele și caznele nespuse de grele ale unei vieți întregi. Gradul de puritate a copilăriei scade neconștient cu adolescența, cu tinerețea, cu bărbăția și bătrânețea, dacă omul se lasă pradă pornirilor sale rele. Precum valurile mării macină pe nesimțite țărnuțul de piatră, tot astfel valurile vieții nimicesc cu timpul blocul de candoare al copilăriei.

Lupta sfântului este aceea de a menține nivelul inițial de candoare. Ea se aseamănă adesea cu truda lui Sisif de a ridica stâncă pe vârful muntelui, ca iar să se

rostogolească de acolo și iar s-o ridice din vale spre culme. Numai o biruința deplină îl readuce pe sfânt la măsura copilului care a fost el însuși imediat după botez.

În ce constă oare sfințenia și întrucât se aseamănă ea cu copilăria ? - După doctrina creștină, sunt două lucruri îndeosebi care fac pe om capabil de sfințenie. Unul este simplitatea spiritului, iar al doilea e puritatea inimii. Simplitatea spiritului se mai numește în termen obișnuit *sărăcia cu duhul*. Cei săraci cu duhul sunt binecuvântați de Mântuitorul cu fericirea de a trăi în împărăția cerurilor. Cei curați cu inima sunt binecuvântați de El cu fericirea de a vedea pe Dumnezeu. Esența celor două fericiri rostite în Predica de pe Munte se reduce în realitate la aceste două. Iar acestea două sunt, în fond, una și aceeași, pentru că a fi în împărăția cerurilor și a vedea pe Dumnezeu înseamnă unul și același lucru. Numai căile prin care se ajunge acolo sunt deosebite, întrucât o dată e vorba de spirit și apoi e vorba de inimă.

Spiritul e cel care cunoaște; Inima e cea care iubește. “Religiunea e cunoașterea și iubirea de Dumnezeu totodată. Prin simplitatea spiritului, ajungem la cunoașterea harului; prin puritatea inimii, la iubirea dumnezeiască...

Cunoașterea lui Dumnezeu atrage dragostea de Dumnezeu a inimii noastre. Dar precum spiritul a trebuit simplificat pentru a ajunge la cunoașterea de Dumnezeu, tot astfel inima trebuie purificată pentru a-L putea iubi integral. Purificarea inimii înseamnă sugrumarea tuturor pornirilor rele din cuprinsul ei. Numai o inimă curată poate iubi cu adevărat pe Dumnezeu. Precum soarele nu se străvede decât în limpezimea de cleștar a unei ape, tot astfel nu-L putem vedea pe Dumnezeu decât în adâncul de lacrimă al unei inimi curate.

Dar iubirea creștină urmează aceeași cale ca și cunoașterea creștină. Când cunoaștem pe Dumnezeu, toate lucrurile din această lume ni se luminează prin El. Tot astfel, când am ajuns să iubim pe Dumnezeu, toate lucrurile din lume ne vor părea bune și vrednice de iubit. Căci Dumnezeu este iubire nemărginită și iubirea Lui cuprinde și pe cei tari și pe cei slabi, și cei dreți și pe cei păcătoși. Asemenea lui Dumnezeu, creștinului adevărat, care e sfântul, lumea întregă i se va părea vrednică de iubit pentru toată frumusețea și bunătatea din ea și vrednică de iertare pentru tot păcatul care o desfigurează. Omul care s-a ridicat cu inima pe această culme a iubirii a realizat armonia și frumusețea raiului în sufletul său și trăiește cu adevărat în împărția lui Dumnezeu”².

În concluzie, întoarcerea la nevinovăția inițială de copil, la starea lui Adam înainte de cădere, la omul născut de sus, se poate realiza mai întâi prin „simplificarea spiritului”, adică prin „sărăcia cu duhul” și al doilea, prin „sugrumarea pornirilor rele” adică prin curățirea inimii. Acest lucru l-au înțeles și l-au pus în practică marii sfinți ai creștinismului care, trecând prin cuptorul smereniei, tăindu-și voile și părerile vătămătoare, au cunoscut Adevărul Întrupat și au realizat raiul în sufletele lor.

Fragment din lucrarea *Adevăr și pace*, de Arhim. Paulin Lecca

¹ Nichifor Crainic, *Ortodoxie și etnocrație*, Editura Cugetarea, pp. 23-24

² Ibidem, pp. 19-23

Duminica a II-a după Rusalii - a Sfinților Români

Sfântul Sinod a hotărât la 20 iunie 1992 ca, în întreaga Biserică Ortodoxă Română, să se numere cu sfinții și să se cinstească după pravilă cu slujbă specială și cu acatist toți sfinții din neamul românesc, știuți și neștiuți, pentru a căror cinstire s-a instituit „Duminica Sfinților Români”, a doua Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt, arătându-se prin aceasta lucrarea Sfântului Duh în Biserica noastră de-a lungul veacurilor. În această Duminică sunt astfel amintiți și cu evlavie cinstiți:

- Sfinții ierarhi, preoți și diaconi slujitori români care s-au săvârșit mucenicește și au mărturisit și au apărât cu jertfelnicie credința ortodoxă, neamul și țara noastră.

- Sfinții cuvioși și cuvioase care s-au săvârșit trăind deplin viața călugărească și prin pilda vieții lor și prin rugăciune, au zidit duhovnicește pe dreptcredincioși

- Sfinții martiri din orice treaptă harică sau stare obștească și toți aceia care prin pătimirile și sângele lor martiric au primit cununa sfințeniei;

- Sfinții români uciși de oștile păgâne sau ale altor asupritori de-a lungul veacurilor, precum și cei care au căzut în luptă cu aceștia sau în amară robie pentru Credință, Biserică și Neam;

- Sfinții care s-au săvârșit luptând cu arma cuvântului pentru apărarea credinței, a Bisericii Ortodoxe și binecredincioșilor ei fii. Și toți ceilalți sfinți creștini ortodocși români din toate timpurile și de pretutindenii, știuți și neștiuți, care au sporit în dragostea pentru Hristos, a faptei bune, a rugăciunii și a virtuții creștine, pe care Dumnezeu i-a scris în Cartea Vieții

Către toți aceștia să înălțăm rugăciuni fierbinți, cu inima curată și împreună cu ei să preamărim pe Dumnezeu zicând: „*Bucurați-vă, toate cetele sfinților români împreună cu toți sfinții, podoaba de mult preț a Bisericii lui Hristos, cea una dreptmăritoare!*” Și pentru ca legătura și comuniunea noastră de rugăciune cu sfinții pomeniți astăzi și cu toți cei aleși și știuți în totalitatea lor numai de Prea Bunul Dumnezeu, să dăinuască de-a pururea, avem îndatorirea să păstrăm și să mărturisim aceeași dreaptă credință pe care au mărturisit-o ei, să avem aceeași dragoste lucrătoare în faptele bune de fiecare zi și să propășim pe calea unității, în duhul canonicității Ortodoxiei noastre.

Sfinți Români (7)

În ziua de 8 iulie, în calendarul creștin ortodox, sunt prăznuiți doi sfinți daco-români *Sfinții Epictet și Astion* despre a căror viață, minuni și mucenicie aflăm cu deosebire din *Actul lor martiric*, considerată cea mai veche lucrare scrisă pe teritoriul țării noastre. Sfântul Epictet a trăit în timpul împăratului Dioclețian, având o viață evlavioasă încă din copilărie. Ajuns la vârsta maturității, grație virtuților sale deosebite a fost hirotonit preot, devenind un fervent propovăduitor al Evangheliei lui Hristos. Printre cei convertiți de el la credința creștină s-a numărat și tânărul Astion, fiul lui Alexandru „om foarte bogat și mai mare al cetății” și al Marcelinei, „de

neam vestit și fiică a senatorului Iulian”. Moaștele lor se află astăzi în Catedrala Arhiepiscopală Sfinții Împărați Constantin și Elena din Constanța.

După *Proloagele, vol. II*

Prin rugăciune vei învinge

Rugăciune către toți sfinții

Către voi, Sfinților toți, ca și către niște lumini povățuitoare, care cu faptele voastre ați luminat calea cerescului Răsărit, cu smerenie îmi plec eu păcătosul genunchii inimii mele și din adâncul sufletului strig: Rugați-vă pentru mine iubitorului de oameni Dumnezeu, ca să nu mă lase să rătăcesc prin răspântiile păcatului, ci să-mi lumineze mintea și inima mea, cu lumina harului Său, ca întărit fiind cu acest har, să pot, cealaltă vreme, să umblu pe cărarea cea dreaptă. Ajutați-mă pe mine voi, cei ce cu învățătura cea mântuitoare a lui Hristos, ați luminat biserica Lui și cu sfințele și de Dumnezeu înțelepțite canoane neclintit ați întări-o, ierarhilor și părinților ai turmei lui Hristos, care cu rugăciunile și cu slujirea sfințelor și dumnezeieștilor taine, pe toți credincioșii ați sfințit și i-ați învățat să umble după poruncile lui Dumnezeu. Rugându-vă pe voi, pururea fericitorilor, răbdătorilor de patimi ai lui Hristos și mucenicilor, care înaintea stăpânirilor pe Hristos Dumnezeu cu bună îndrăzneală L-ați mărturisit, și cinstit sângele vostru pentru El ați vărsat, cuvioșilor și dreptilor, cei ce prin calea cea strâmtă și cu necazuri viața v-ați săvârșit și cu omorârea trupului și a patimilor v-ați răstignit lui Hristos, cereți-ne nouă de la Hristos Dumnezeu iertarea păcatelor, îndreptarea vieții și toate bunătățile cele trebuincioase, pentru viața cea vremelnică și pentru cea veșnică. O, preacinstit și preamărit Sobor al Sfinților lui Dumnezeu, cei ce ca îngerii fără trup ați viețuit și Domnului ați plăcut, fiți-ne mijlocitorii și rugătorii noștri! Căutați cu dumnezeiasca dragoste spre noi străinii și călătorii și, cu puterea și cu darul ce vi s-a dat vouă de la Dumnezeu, îndreptați-ne și pe noi către patria cerească, întăriți neputința noastră, apărați-ne pe noi de ispите și de înșelăciuni, păzindu-ne de căderea în păcat. Treziți în noi dragostea cea sfântă pentru Domnul și râvna pentru mântuirea noastră. Sădiți în inimile noastre frica cea dumnezeiască. Îndreptați pașii noștri spre lucrarea poruncilor lui Hristos și spre împlinirea voinței lui Dumnezeu – Tatăl. Faceți ca să viețuim noi în viața aceasta întru curăție și întru dreptate. Pururea să ne aducem aminte de ceasul morții și de înfricoșătoarea a doua venire a Domnului Dumnezeului și Mântuitorului Iisus Hristos. Ca prin darul și iubirea Lui de oameni fiind păziți și mântuiți, să ne învrednicim și noi păcătoșii și nevrednicii, împreună cu voi, în împărăția cea cerească a ne închina înaintea sfântului prestol al Domnului și, mulțumind cu bucurie, să slăvim pe Preasfânta și de viață făcătoare și nedespărțită Treime: pe Tatăl și pe Fiul și pe Preasfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

(*Acatistier*, Editura Biserica Ortodoxă Alexandria)

Popas aniversar: 15 ani de rodnică lucrare a Înalt Prea Sfințitului Părinte Mitropolit Daniel

În cadrul unei liturghii solemne, în ziua de întâi iulie a anului 1990, membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române au instalat pe Prea Sfințitul Daniel Ciobotea, episcop vicar al Mitropoliei Banatului în scaunul de Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Îmi amintesc și acum acele momente încărcate de emoție și frumoasele urări adresate tânărului ierarh, dar mai ales cuvintele sale pline de sensibilitate și căldură. Era ierarhul pe care Moldova îl aștepta după o îndelungată perioadă în care scaunul de mitropolit fusese vacant.

Evoluția fără precedent pe care Mitropolia Moldovei și Bucovinei a cunoscut-o pe toate planurile în acești 15 ani, mai cu seamă datorită modului activ și înțelept prin care credincioșii și clerul au fost angajați în viața eparhiei, precum și atragerii unor importante instituții culturale, politice sau religioase din țară și străinătate spre împreună-lucrare pentru afirmarea valorilor creștine, toate acestea au întărit pe deplin convingerea că Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel este un om providențial pentru Moldova și pentru Iași.

În acest sens, cel mai frumos și convingător vorbesc faptele, între care le voi aminti pe cele mai semnificative:

- restructurarea Mitropoliei prin reînființarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și reactivarea Episcopiei Hușilor, dar și prin înființarea a cinci noi protopopiate, numărul acestora ajungând la douăsprezece. De asemenea, din necesități pastorale și la cererea credincioșilor numărul parohiilor din eparhia noastră a crescut de la 585*, câte erau în 1990, la 1.165, fie prin reactivarea parohiilor desființate în regimul trecut, fie prin divizarea parohiilor cu număr mare de familii și înființarea altora noi, mai bine adaptate pentru a răspunde nevoilor enoriașilor.
- Sub deviza: *nici un sat fără biserică și nici o biserică fără preot*, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel a inițiat un amplu program de construire, reparare, pictare și înfrumusețare a bisericilor, reflectat prin cele peste 1.700 de șantiere. Numai în Arhiepiscopia Iașilor au fost deja sfințite peste 160 de noi lăcașuri și au fost hirotoniți în acești ani peste 900 de tineri teologi. Același curs ascendent l-au cunoscut și mănăstirile, care, de la 40, câte erau în 1990, au ajuns să fie în prezent peste 110.
- Pe drept cuvânt, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel poate fi numit ctitor al învățământului teologic în Moldova. În anul 1990, în toată Moldova funcționa doar o singură școală teologică și aceea de nivel mediu: Seminarul de la Mănăstirea Neamț. Sub directa coordonare a Înalt Prea Sfinției Sale, a fost înființată Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, cu patru secții: Pastorală, Asistență Socială, Litere (Limba română și limbi străine) și Conservare-restaurare

Patrimoniu, secții ce numără împreună circa 1.200 de studenți. A înființat de asemenea două școli postliceale teologico-sanitare la Iași și Piatra Neamț, alte cinci seminarii teologice la Iași, Mănăstirea Agapia, Piatra Neamț, Botoșani și Dorohoi, precum și două școli de cântăreți la Mănăstirea Neamț și Botoșani. Din aceeași perspectivă, în calitate de președinte al Comisiei de Învățământ a Patriarhiei Române, trebuie menționată imensa contribuție a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Daniel pentru organizarea, structurarea și desfășurarea orei de Religie în școli.

- Și vocația de ctitor de așezăminte culturale ocupă un rol important în activitatea chiriarhului nostru: Academia „Sf. Ioan Iacob de la Neamț”- centru de spiritualitate ortodoxă, Centrul Cultural Pastoral „Sf. Daniil Sihastru” de la Durău, Institutul Ecumenic „Sf. Nicolae”, Centrul de Cercetare „Tabor” și Centrul de Restaurare „Resurrectio” și, mai nou, Centrul de Conferințe „Providența” au devenit adevărate punți de comunicare și promovare a culturii și spiritualității.
- Promotor al comunicării, Înalt Prea Sfințitul Părinte Mitropolit Daniel a creat la Iași primul trust de presă creștin-ortodoxă din România: „Trinitas”. Închinat Sfintei Treimi, Institutul Cultural-Misionar „Trinitas” desfășoară o întreită lucrare pusă în slujba creștinilor: Editură, Tipografie și Radio, acesta din urmă acoperind deja circa 60% din teritoriul României.
- De o deosebită apreciere se bucură lucrarea filantropică eparhială concretizată prin activitatea mai multor instituții întemeiate de de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel, între care amintim: Cabinetul Stomatologic „Sf. Pantelimon”, Dispensarul Medical „Sf. Petru și Pavel”, Centrul de Diagnostic și Tratament „Providența”, Centrul pentru primirea Copiilor Străzii „Sf. Andrei” sau Centrul Filantropic „Sf. Ștefan”, însuși Înalt Prea Sfinția Sa fiind principal fondator al Fundației „Solidaritate și Speranță”, din Iași.

Am avut fericitul prilej de a mă număra între colaboratorii apropiați ai Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Daniel, în calitate de consilier eparhial între anii 1993-2000 și pot spune că mi-a oferit o prețioasă pildă de muncă „cu timp și fără timp”, de smerenie și jertfire de sine. În preajma Înalt Prea Sfinției Sale am înțeles cât este de important a lucra pentru Biserica lui Hristos. *Pr. Mihai Mărgineanu*

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh: Mihai Mărgineanu
Preot II: Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.

* Cifrele sunt preluate din ziarul „Lumina”, nr. 123/1.07.2005 și de pe site-ul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei